

KARANTENENEMNDA

Årsmelding

2018

Til Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Karantenenemnda, opprettet ved kongelig resolusjon 7. oktober 2005,
14. mai 2014, 17. april 2015 og 27. april 2018

avgir med dette sin årsmelding for 2018.

Oslo, den 20.03.2019

Christian Hambro (sign.) Øystein Børner (sign.) Steinulf Tungesvik (sign.)

Hanne Sophie Greve (sign.)
nestleder

Hill-Marta Solberg (sign.)
leder

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. Karanteneoven.....	4
2. Karantenenemnda	4
3. Sammensetning av Karantenenemnda.....	5
4. Informasjonsplikt.....	5
5. Saksbehandlingsreglene, godtgjørelse for ilagt karantene, sanksjoner mv.....	6
5. Saker og saksbehandlingen i 2018	7
5.1 Antall saker	7
5.2 Oversikt over saker i 2018.....	7
5.3 Om arbeidet i Karantenenemnda.....	9
6. Uttalelser fra Karantenenemnda.....	9
6.1 Behov for revisjon av karanteneoven	9
6.2 Saksforbud	10
6.3 Informasjon og informasjonsplikt.....	10
6.4 Brudd på karantene og saksforbud	10
7. Økonomiske og administrative forhold	11
8. Innsyn og offentlighet.....	11

1. Karanteneloven

Lov om informasjonsplikt, karantene og saksforbud for politikere, embetsmenn og statsansatte (karanteneloven) trådte i kraft 1. januar 2016. Loven erstatter tidligere retningslinjer¹.

Karanteneloven har som formål å bidra til å sikre ivaretagelse av tilliten til det politiske systemet og forvaltningen.

Statsråder, statssekretærer og politiske rådgivere, som tiltrer stilling eller verv utenfor statsforvaltningen eller etablerer næringsvirksomhet, kan bli ilagt karantene og saksforbud. Dette gjelder ikke ved overganger til partipolitisk arbeid eller politiske verv i Stortinget, kommuner og fylkeskommuner.

Karantene kan i særlige tilfeller ilegges i inntil seks måneder fra fratreden fra den politiske stillingen eller embetet når:

- det foreligger en konkret forbindelse mellom politikerens tidligere ansvarsområder og arbeidsoppgaver eller bestemte saker som var til behandling i departementet i politikerens funksjonstid, og interessene til virksomheten politikerens blir tilknyttet eller etablerer,
- politikerens ansvar og arbeidsoppgaver har gitt etter kan gi virksomheten politikerens blir tilknyttet eller etablerer særlige fordeler, eller
- overgangen på annen måte kan være egnet til å svekke tilliten til forvaltningen generelt.

På samme vilkår kan politikere ilegges saksforbud i inntil tolv måneder etter fratreden. Saksforbud kan ilegges i tillegg til eller i stedet for karantene. Dette følger av karanteneloven §§ 6 og 7.

2. Karantenenemnda

Karantenenemnda er et uavhengig forvaltningsorgan som er gitt myndighet til å treffe vedtak om karantene og saksforbud ved politikeres overgang til stilling eller verv utenfor statsforvaltningen eller ved etablering av næringsvirksomhet. Dette fremgår av karanteneloven § 4.

Oppnevningen skjer på grunnlag av karanteneloven § 4 og forskriftene til karanteneloven § 5.

¹Retningslinjer om informasjonsplikt, karantene og saksforbud for politikere ved overgang til ny stilling mv. utenfor statsforvaltningen. Disse retningslinjene ble fastsatt 29. september 2005, gjort gjeldene fra 17. oktober 2005 og revidert 4. september 2007.

KMD har fått delegert myndighet til å foreta oppnevningen med hjemmel i kongelig resolusjon av 28. januar 2000 om delegering av fullmakt til vedkommende departement til å foreta senere oppnevninger og til å løse medlemmene av kongelig oppnevnte utvalg mv.

Regler om Karantenenemndas sammensetning og medlemmenes funksjonstid er gitt i forskriften til karanteneoven.

Karantenenemnda avgir hvert år årsmelding til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Informasjon om Karantenenemnda og avgjørelsene finnes på regjeringen.no/KMD

3. Sammensetning av Karantenenemnda

Karantenenemnda har i 2018 hatt følgende sammensetning:

Leder - fylkesmann Hill-Marta Solberg, Sortland	(oppnevnt tom. 30.04.2019)
Nestleder - lagmann Hanne Sophie Greve, Bergen	(oppnevnt tom. 30.04.2022)
Medlem - advokat Christian Hambro, Oslo	(oppnevnt tom. 30.04.2022)
Medlem - professor Hege Skjeie, Oslo	(oppnevnt tom. 31.10.2018)
Medlem - tolldirektør Øystein Børmer, Oslo	(oppnevnt tom. 30.04.2019)
Medlem – advokat Steinulf Tungesvik, Bergen	(oppnevnt tom. 31.10.2022)

4. Informasjonsplikt

Politikere har plikt til å gi alle de nødvendige opplysninger Karantenenemnda trenger for å treffe vedtak. Informasjonsplikten er regulert i karanteneoven § 5.

Informasjonsplikten inntreffer når politikeren aksepterer tilbud om ny stilling eller verv, eller etablerer egen næringsvirksomhet. Informasjonsplikten varer i tolv måneder etter at politikeren har fratrudd embetet eller stillingen. Brudd på informasjonsplikt kan sanksjoneres med hjemmel i karanteneoven kapittel 3.

Informasjonen må sendes Karantenenemnda senest tre uker før tiltredelse i stilling eller verv eller ved oppstart av næringsvirksomhet. Nemnda kan ikke behandle saker dersom det ikke er fastsatt tidspunkt for fratredelse. I slike tilfeller må politikeren avklare endelig fratredelsesdato med Statsministerens kontor. Politikeren kan ikke starte i stilling, verv eller næringsvirksomhet før nemnda har vurdert saken. Det er politikeren ansvar å overholde fristen.

Informasjonsplikten innebærer å beskrive hvilke oppgaver og ansvar vedkommende har hatt i stillingen som politisk rådgiver eller embetet som statsråd eller statssekretær. Politikeren skal også informere om sin nye stilling, funksjonen i vervet eller den næringsvirksomhet politikeren går til eller etablerer. Politikeren skal opplyse hvilke

bransjer og interesser virksomheten arbeider for, eller hvilke produkter eller tjenester virksomheten leverer. Ved etablering av næringsvirksomhet skal politikeren gi en beskrivelse av hva næringsvirksomheten omfatter, og må legge frem dokumentasjon for at firmaet er registrert i Brønnøysundregistrene og har fått eget foretaksnummer.

Politikeren har også ansvar for å gjøre oppmerksom på saker som vedkommende har arbeidet med, og som kan være av betydning for vurderingen av illeggelse av karantene eller saksforbud.

Det er utarbeidet et standard [meldingsskjema](#) og veiledning, både på bokmål og nynorsk, som politikeren skal fylle ut når han eller hun skal melde inn en sak til Karantenenemnda.

E-postadressen til nemnda og sekretariatet er: karantenenemnda@kmd.dep.no

5. Saksbehandlingsreglene, godtgjørelse for ilagt karantene, sanksjoner mv.

Karantenenemnda har en frist på to uker til å treffe vedtak. Saksbehandlingsfristen regnes fra det tidspunktet alle opplysninger som er nødvendige for å treffe vedtak har kommet frem til Karantenenemnda. Dette er regulert i [karantene_loven](#) § 9 og i § 1 i [forskriften](#) til karantene_loven.

[Forvaltningsloven](#) gjelder med de særlige bestemmelsene som er gitt i karantene_loven § 3. Et vedtak truffet av Karantenenemnda kan ikke påklages. Parten kan i stedet be om ny vurdering av saken. Krav om ny vurdering må fremsettes innen fem dager etter at den tidligere politikeren er underrettet om vedtaket. Karantenenemnda har frist på fem dager til å foreta ny vurdering.

Den tidligere politikeren har etter karantene_loven § 8 krav på godtgjørelse i karantenetiden tilsvarende den lønnen vedkommende hadde ved fratreden som politiker, med tillegg av feriepenger. Lønn eller vederlag for annet arbeid, verv eller oppdrag som han eller hun måtte motta eller opptjene i karantenetiden, skal trekkes fra godtgjørelsen. Det gis ikke kompensasjon for ilagt saksforbud. I karanteneperioden er politikeren omfattet av en ordning som tilsvarende gruppelivsordningen som følger av den til enhver tid gjeldende hovedtariffavtale i staten.

I karantene_loven er det gitt flere bestemmelser om sanksjoner ved brudd på loven, eller vedtak fattet med hjemmel i loven. Karantenenemnda har hjemmel for å gi pålegg om å bringe det ulovlige forhold til opphør. Nemnda kan fastsette tvangsmulkt for å gjennomføre pålegg innen en særskilt fastsatt frist. Nemnda har også myndighet til å treffe vedtak om å helt eller delvis inndra inntekt som er oppnådd ved overtredelse av loven eller vedtak fattet med hjemmel i loven. Nemnda kan også, dersom det kan konstateres at det foreligger grovt uaktsom eller forsettlig overtredelse av

bestemmelser i eller gitt i medhold av loven, treffe vedtak om overtredelsesgebyr. Dersom det skal vurderes å treffe vedtak om overtredelsesgebyr skal det etter karanteneoven § 20 annet ledd legges vekt på flere momenter; overtredelsens grovhet, graden av skyld, om overtrederen har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel av overtredelsen, overtrederens økonomiske evne og den preventive effekten. I forskrift til karanteneoven kapittel 2 er det gitt nærmere regulering av tvangsmulktens størrelse og maksimum for overtredelsesgebyr.

5. Saker og saksbehandlingen i 2018

5.1 Antall saker

Karantenenemnda behandlet saker fra 19 politikere, jf. oversikt punkt 5.2.

Tre av sakene gjaldt tidligere statsråder, åtte av sakene gjaldt tidligere statssekretærer, og åtte saker gjaldt politiske rådgivere. Én politiker hadde fire saker til behandling. Én politiker ba om ny vurdering av sin sak. Én politiker fikk særskilt vurdering av saksforbudets rekkevidde og en nærmere avklaring av ilagt saksforbud. I én sak ble det truffet vedtak om brudd på ilagt karantene. Saken ble underlagt ny vurdering i 2019, og vedtaket ble opprettholdt. Bruddet medførte ikke vedtak om sanksjoner, men det ble orientert om at nye brudd ville kunne medføre at det ble ilagt overtredelsesgebyr.

I åtte av sakene ble det ilagt karantene. I fem av disse sakene ble det ilagt maksimal karantene på seks måneder. I resten av sakene ble det ilagt karantene fra tre til fem måneder.

Det ble truffet vedtak om saksforbud i syv saker. I tre av sakene ble det ilagt seks måneder saksforbud. Muligheten til å ilegge saksforbud i 12 måneder, i tillegg til seks måneder karantene som ble innført ved karanteneoven, ble benyttet i én sak.

Karantenenemndas avgjørelser legges fortløpende ut på departementets hjemmeside www.regjeringen.no/kmd

5.2 Oversikt over saker i 2018

Vedtak	Navn	Karantene	Saksforbud	Embete	Dep	Stilling	Virksomhet	Hjemmel
12.01.18	Hans Christian Kaurin Hansson	0	0	Politisk rådgiver	SMK	Roche Norge	Leder samfunnskontakt og kommunikasjon	
21.01.18	Torkild Hebbert Haukaas	5	0	Statssekretær	SMK	Herkules Capital AS	Partner, leder for olje- og energitemaet	§ 6 c)
13.03.18	Elnar Remi Holmen	0	8	Statssekretær	OED	NHO	Seniorrådgiver - Politikk og kommunikasjon	§ 7 jf. § 6 c)

14.03.18	Marit Berger Røsland	3	0	Statsråd	Utenriks dep	STATOIL ASA	Vice President Legal, People and Leadreship and communication	§ 6 c)
16.03.18	Vidar Brein-Karlsen	6	12	Statssekretær	JD	Direktør samfunns- og myndighetskontakt	Huawei Technologies Norway AS	§ 6 b) og c) § 7 b) og c)
19.03.18	Frode Hestenes	0	0	Statssekretær	SMK	Antidoping Norge	Assisterende daglig leder	
22.03.18	Sigbjørn Aanes	6	0	Statssekretær	SMK	First House	Partner og seniorrådgiver	§ 6 c)
05.04.18	Kai-Morten Terning	6	0	Statssekretær	BLD	Bank Norwegian	Leder av kommunikasjon og samfunnskontakt	§ 6 a)
09.04.18	Tore Vamraak	6	3	Statssekretær	FIN	McKinsey& Company	Manager of Professional Development & Staff	§ 7 jf. § 6 c)
09.04.18	Arne-Petter Lorentzen	0	6	Politisk rådgiver	JD	Eget konsultentselskap	Daglig leder	
05.04.18	Sigbjørn Aanes - ny vurdering	6	0	Statssekretær	SMK	First House	Partner og seniorrådgiver	
07.05.18	Hedvig Heyerdahl Moser	0	0	Politisk rådgiver	Utenriks dep	Geelmuyden-Kiese	Juniorkonsulent	
08.05.18	Syver Hanken	0	0	Politisk rådgiver	KD	Geelmuyden-Kiese	Internship	
30.05.18	Dilek Ayhan	0	0	Statssekretær	NFD	Handelshøyskolen BI	Spesialrådgiver	
19.07.18	Margrete Dysjaland	4	0	Politisk rådgiver	LMD	Det Norske Travselskap	Konsulent	§ 6 c)
20.09.18	Per Sandberg	6	4	Statsråd	NFD	Eget konsultentselskap	Rådgiver/egen virksomhet	§ 6 b) og c) § 7 jf. § 6 b) og c)
07.09.18 12.09.18 19.09.18	Vidar Brein-Karlsen	Avklaring av saksforbud		Statssekretær	JD	Huawei Technologies Norway AS	Direktør, samfunns- og myndighetskontakt	
24.10.18	Julie Midtgarden Remen	0	0	Politisk rådgiver	ASD	Zynk	Rådgiver	
05.11.18	Ketil Solvik-Olsen I	0	0	Statsråd	SD	MobilityLab Advisory Board	Verv	
21.11.18	Anne Camilla L. Strandskog	0	6	Politisk rådgiver	KMD	Telenor	Myndighetskontakt	§ 7 jf. § 6 c)
16.11.18	Ketil Solvik-Olsen II	0	0	Statsråd	SD	Steinnes og Krøvel AS	Verv	
30.11.18	Ketil Solvik-Olsen III	0	0	Statsråd	SD	OSM Aviation Academy	Prosjektleder	
06.12.18	Ketil Solvik-Olsen IV	0	6	Statsråd	SD	Eget konsultentselskap	Konsulent	§ 7 jf. § 6 c)
12.12.18	Petter Erik Kaland Melsom	0	0	Politisk rådgiver	FIN	Advokatfirmaet Thommessen AS	Traniee	
19.12.18	Per Sandberg	Brudd på karantene						

5.3 Om arbeidet i Karantenenemnda

Saksbehandlingen i Karantenenemnda skjer vanligvis skriftlig, eventuelt i telefonmøter. Det ble avholdt fem telefonmøter i 2018. Det ble avholdt ett møte med én politiker der deler av nemnda og representanter fra sekretariatet deltok.

Karantenenemnda avholdt også ett møte i forbindelse med arbeidet med årsmeldingen for 2017.

6. Uttalelser fra Karantenenemnda

6.1 Behov for revisjon av karanteneoven

Nemnda viser til at reglene for godtgjørelse skal vurderes. Dette skjer som følge av oppfølging av årsmelding for nemnda for 2017, jf. Prop. I S (2018-2019) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Nemnda viser til at karanteneoven i stor grad er egnet til å løse og avgjøre saker der det skjer en stillingsovergang eller etablering av næringsvirksomhet. Reglene om karantene og saksforbud er godt innarbeidet og regelverket synes i stor grad å være godt kjent hos de fleste. Der hvor nemnda har møtt på utfordringer har vært i saker hvor det har vært reist påstand om at den tidligere politikeren har brutt ilagt karantene eller saksforbud. Karanteneoven § 5 regulerer informasjonsplikten som gjelder i forbindelse med at politikeren takker ja til ny stilling eller verv, eller etablerer næringsvirksomhet. Nemnda har dermed måttet ta stilling til på hvilken måte informasjonsplikten skal oppfylles i etterkant av at det er truffet vedtak om karantene og saksforbud. Nemnda mener at informasjonsplikten knyttet til vurdering av brudd på loven, eller brudd på vedtak truffet av nemnda, ikke er tilstrekkelig klargjort i loven og forarbeidene til loven.

At politikeren bidrar til å sikre at saken er godt opplyst – både i forkant av vurdering av om det skal ilegges karantene og saksforbud – og i etterkant dersom det oppstår spørsmål om det foreligger brudd på ilagt karantene og saksforbud, er avgjørende for at nemnda skal kunne treffe riktige avgjørelser. Karantenenemnda ser på bakgrunn av konkrete saker behovet for at karanteneoven revideres og anmoder KMD om dette. Karantenenemnda viser særlig til at reglene om sanksjoner kan være utfordrende å forvalte. Nemnda mener derfor at gjeldende sanksjonsregler bør gjennomgås og om det bør vurderes om andre sanksjoner kan være aktuelle ved klare brudd på ilagt karantene eller saksforbud. Nemnda viser til at det vurderes å gi lovhjemmel for trekk i godtgjørelsen eller bortfall av godtgjørelsen.

6.2 Saksforbud

Karantenenemnda kan treffe vedtak om ileggelse av saksforbud etter de samme vilkårene som gjelder for karantene. Saksforbud innebærer et tidsbegrenset forbud mot å involvere seg i bestemte saker eller saksområder. Saksforbudene skal utformes slik at de forstås både av den tidligere politikeren, ny arbeidsgiver av departementene og forvaltningen. Dersom det oppstår tvil om forståelsen av ilagt saksforbud er det den tidligere politikeren som har ansvar for å ta det opp med Karantenenemnda for avklaring, eventuelt må den tidligere politikeren be om ny vurdering innen fem dager etter at vedtaket er truffet.

Karantenenemnda viser til at det i noen saker vil kunne være utfordrende å utforme konkrete saksforbud. Karantenenemnda er avhengig av at de berørte departementene/SMK gir god informasjon og eventuelt bistår i å utforme forslag til presise saksforbud.

Det kan også være aktuelt å ilegge kontaktforbud mot bestemte departement og underliggende virksomheter.

Nemnda viser til at det ikke gis kompensasjon for ilagt saksforbud og at det er få saker der den tidligere politikeren ber om ny vurdering av ilagt saksforbud.

6.3 Informasjon og informasjonsplikt

Oppgaven til Karantenenemnda er å ha en kontrollerende funksjon basert på åpenhet og informasjon fra politikere. For at nemnda skal kunne ta beslutning på riktig grunnlag er det avgjørende at politikerne gir en så god og dekkende informasjon som mulig. Karantenenemnda er også avhengig av informasjon fra departementene og SMK, og opplever at dette blir håndtert på en god måte i dag.

Dersom det ikke er gitt tilstrekkelig informasjon fra politikeren i saken vil det føre til forlengelse av saksbehandlingstiden. Dette følger av reglene om fristberegning som er regulert i forskriften til karanteneoven. Mangelfull informasjon vil også kunne lede til at systemet med karantene og saksforbud ikke virker etter sin hensikt.

6.4 Brudd på karantene og saksforbud

I 2018 har Karantenenemnda behandlet to saker der det har vært reist spørsmål om brudd på ilagt karantene og saksforbud. Slike saker får stor oppmerksomhet fra ulike hold, og særlig fra mediene som ønsker innsyn i slike saker. Når det oppstår slike situasjoner må politikeren skriftlig gi riktig, nødvendig og utfyllende informasjon. Basert på informasjonen må nemnda vurdere om ilagt karantene og saksforbud er brutt. En slik vurdering krever noe lengre saksbehandlingstid og vil kreve grundige

vurderinger opp mot karanteneovens regler, nemndas opprinnelige vedtak og basert på den tidligere politikerens redegjørelse i saken.

Nemnda har ikke mandat til å gjennomføre undersøkelser ut over å be om redegjørelse fra politikerens selv. Dette innebærer at forvaltningen av karanteneoven er avhengig av at politikerens gir korrekt informasjon overfor nemnda. Dette er avgjørende for å opprettholde tilliten til det politiske systemet og for tilliten til forvaltningen.

7. Økonomiske og administrative forhold

Karantenenemnda er et uavhengig forvaltningsorgan som ikke kan instrueres i sine vedtak. Karantenenemndas arbeid finansieres over Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) budsjett. En karantenesak vil vanligvis kreve inntil to ukers arbeid med saksforberedelse og etterfølgende administrativt arbeid.

Nemnda får administrativ støtte fra sekretariatsfunksjon som er tillagt KMD. I sekretariatet arbeider det jurister og samfunnsvitere som er ansatt i Arbeidsgiverpolitisk avdeling i KMD. Fordi Karantenenemnda har varierende saksmengde har det ikke vært ansett som administrativt lønnsomt å etablere et eget sekretariat i tilknytning til Karantenenemnda.

Fra 2018 etablerte Karantenenemnda eget arkiv uavhengig av KMDs postjournal. Dette har medført økt administrativt arbeid for sekretariatet som ledd i journalføring og håndtering av innsynsbejæringer.

Det påløper kostnader knyttet til godtgjørelse for ilagt karantene. Det er SMK som utbetaler denne godtgjørelsen.

8. Innsyn og offentlighet

Karantenenemnda viser til at det er en betydelig interesse for tidligere politikeres overgang til verv, næringsvirksomhet eller stilling utenfor statsforvaltningen. Karantenenemnda er opptatt av å sikre mest mulig åpenhet om sakene, og alle vedtak som treffes legges ut på hjemmesiden til KMD på regjeringen.no (karantene). I 2018 var det en stor økning i antall henvendelser med krav om innsyn, totalt 50 innsynsbejæringer. Det var særlig knyttet stor interesse til et par av sakene, som medførte økt pågang til nemndas leder fra ulike medier.

Karantenesaker fra politikere har til og med 2017 blitt journalført som en del av KMD sitt arkiv. Fra 2017 fører Karantenenemnda disse sakene i eget arkiv. Etter offentleglova skal bejæring om innsyn rettes til det organet som er ansvarlig for saken, jf. offentleglova § 3 andre punktum. Som uavhengig forvaltningsorgan, skal innsynskrav derfor rettes til Karantenenemnda. I praksis skal sekretariatet ivareta den praktiske

oppfølgingen av begjæringer. Innsynsbegjæringer skal sendes til Karantenemnda@kmd.dep.no

Uttalelser og kontakten med mediene ivaretas av Karantenemndas leder.